

LUJA ry. ottaa kantaa lapsiasiavaltuutettu Tuomas Kurttilan kirjoitukseen (Kaleva 14.2./Lukijalta) lastensuojelun reformista, jonka oli myös allekirjoittanut Turun yliopiston professori Leo Nyqvist. Toimin yksityisten perhekotien ja lastensuojelulaitosten LUJA ry:n puheenjohtajana ja sen hallituksen valtuuttamana kannanottajana. LUJA ry. on pitkäaikainen Lastensuojelun Keskusliiton jäsen.

Lastensuojelu ja lastensuojelun sijaishuolto tarvitsee reformin. Varmasti tarvitsee. Valtion ylläpitämät koulukodit ja eri yhdistyksien rahoittamat yksityiset koulukodit hallitsevat oman osaamisensa vaativimpien asiakkaiden hoitamiseksi. Heidänkään asiakaspaikat eivät riitä kaikkien sijaishuoltoa tarvitsevien alle 18-vuotiaiden asiakkaiden auttamiseksi, kuntien ja eri yhdistysten ja yksityisten toimijoiden ylläpitämästä perhe- ja perhekotihoidosta puhumattakaan.

Tästä johtuen tarvitaan myös yksityisiä laitosluvilla toimivia palvelun tarjoajia. Jostain syystä meistä yksityisistä laitosluvilla toimivista palveluntuottajista on tehty julkisuudessa asiakkaan, perheiden ja kuntien hyväksikäyttäjiä, jotka tekevät rahaa yritykselleen ja omistajilleen yhteisen hyvän ja ihmisten hädän kustannuksella. Valitettavasti tämän suuntainen henki huokuu myös Teidän kirjoituksessanne.

Haluaisin perusteluja väitteisiin koskien perheitä, jotka ovat mielestänne raskaassa arviointimyllyssä ilman tukea. Perheiden osalta kuntien sosiaalitoimissa on lastensuojelulain mukaisesti tarvittava arviointi viety avohuollon tukitoimenpitein ajallisesti ja kustannuksiltaan äärimmilleen, ainakin täällä pohjoisessa Suomessa. Sosiaalityöntekijöillä ei ole aina riittäviä resursseja eikä oikeuksia tehdä tarvittavia päätöksiä riittävän nopeasti ja lapsen edun mukaisesti.

Mielestänne sijoitetut lapset jäävät ilman neuropsykiatrista kuntoutusta, kun he joutuvat kodin ulkopuoliseen laitossijoitukseen. Kokemukseni mukaan lapset, jotka siirtyvät sosiaalitoimen avohuollon tuetuista palveluista sijaishuollon piiriin, saavat täällä Pohjois-Suomessa tarvitsemaansa lääke- ja terapiahoitoa sekä/tai perheneuvolan ja psykiatrian poliklinikan/osaston antamaa hoitoa.

Olette myös sitä mieltä, ettei sijaishuollossa olevilta lapsilta kerätä riittävästi arviotietoa lastensuojelun toimivuudesta.

Tiedon keruu on kirjattu lastensuojelulakiin ja veloitettu palvelunjärjestäjien toimeenpantavaksi. Arviotietoa kerätään lapsilta ja lasten huoltajilta erilaisin palautekyselyin. Kerättyä tietoa arvioidaan muun muassa lapsen asiakassuunnitelmapalaverissa. Sijoittajakunnat ja aluehallintovirastot myös keräävät tietoa ja arvioivat sitä.

En ymmärrä jo pitkään olemassa ollutta kielteistä asennoitumista yksityisiä palveluntuottajia kohtaan. Vaikka hoitovuorokausimaksumme näyttävät luksushotellihuonehinnoilta, yli 60 prosenttia hoitovuorokausihinnasta kohdistuu henkilöstökuluihin, loput arjen pyörittämiseen. Meillähän on lakiin kirjoitettuna nykyisen lastensuojelulain mukaisesti yksi työntekijä suhteessa yhteen lapseen.

Te haluaisitte järjestettävän yleishyödyllistä, voittoa tavoittelematonta sijaishuoltoa yksityisten palveluntuottajien tilalle, jotta saatu taloudellinen hyöty palautuisi yhteiskunnalle lastensuojelun kustannuksien rahoittamiseksi. Valtion koulukodit ovat ainakin ennen toimineet juuri sillä periaatteella.

Olisi hyvä, jos kiinnittäisitte huomionne esimerkiksi Suomessa toimiviin lastensuojelun perhehoitoa ja muuta hoivaa toteuttaviin monikansallisiin yhtiöihin. Niistä virtaa suomalaisten veronmaksajien rahaa ulkomaisten omistajien ja kansainvälisten sijoittajien taskuihin. Sote tulee ja odotamme sitä mielenkiinnolla!

Kari-Pekka Tuhkala
puheenjohtaja
LUJA ry.